Provincie Noord-Brabant

Statenmededeling

Datum
23 oktober 2018
Documentnummer
C2234140/4427751

Onderwerp
Vitaliteitsonderzoek verblijfsrecreatie Noord-Brabant

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

1. Het Vitaliteitsonderzoek verblijfsrecreatie Noord-Brabant, opgesteld door ZKA Leisure Consultants in opdracht van de provincie Noord-Brabant.
2. De voortgang van de vervolgaanpak 'naar een weerbare overheid in het buitengebied' op het gebied van de recreatieparken in Noord-Brabant.

In deze statenmededeling informeren wij u over de uitkomsten van het onderzoek dat wij hebben laten doen naar de vitaliteit van verblijfsrecreatie in Noord-Brabant. Dit onderzoek geeft, naast de al in gang gezette werkzaamheden in de aanpak ondermijning binnen en buiten het provinciehuis, een richting in keuzes die de branche, de bedrijven, gemeenten en provincie kunnen maken in hun beleid en uitvoering rondom recreatieparken. Tevens informeren wij u over de stappen die wij de afgelopen periode hebben ondernomen op het terrein van recreatieparken in Brabant.

Ad1. Vitaliteitsonderzoek verblijfsrecreatie Noord-Brabant

Aanleiding

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit onderzoek komt voort uit het rapport 'Ondertussen in het buitengebied, mei 2017'. Het rapport sneed opnieuw het belang aan van brede bewustwording en urgentiebesef rond de problematiek van ondermijnende criminaliteit in het buitengebied en deed aanbevelingen aan gemeenten en provincie. Wij hebben de conclusies uit het rapport onderschreven en de aanbevelingen vertaald naar een concrete opdracht waarbij ook twee prioriteiten zijn benoemd te weten, aanpak leegstand (VABs) en recreatieparken. De voorgestane vervolgaanpak loopt grofweg langs drie actielijnen die zijn gericht op:

- Kracht van partners: samenwerken als één overheid
- Weerbaarheid en integriteit: gericht op vergroten awareness

- Eigen beleidskracht: hoe we met provinciaal beleid tegendruk kunnen opbouwen tegen ondermijning.

Over de verdere uitwerking van deze opdracht hebben wij u op 24 oktober 2017 geïnformeerd in de statemededeling: Vervolgaanpak: naar een weerbare overheid in het buitengebied (klik hier).

Bevoegdheid

GS zijn bevoegd een onderzoek te laten doen naar de vitaliteit van recreatieparken en aanbevelingen te doen aan PS.

Kernboodschap

1. Ons doel is om ter aanvulling en versterking van lokale aanpakken – bij te dragen aan het tegengaan van ondermijnende criminaliteit in het buitengebied. Recreatieparken zijn door ons als prioritaire locaties aangeduid.

Om preventief te kunnen optreden in het buitengebied, in dit geval op recreatieparken, is kennis nodig over de vitaliteit van de recreatieparken in Brabant. De beproefde scan van ZKA Leisure Consultants is hiervoor de juiste tool. Deze kennis helpt de betrokken overheden om effectief te kunnen te handelen. Vergelijkbare onderzoeken zijn eerder gedaan in de provincie Noord- en Zuid-Holland, Limburg, Drenthe en Zeeland. Het onderzoek is gestart in april 2018 en heeft geresulteerd in een breed integraal onderzoek.

Het gepresenteerde onderzoeksrapport van ZKA Leisure Consultants bestaat uit twee onderdelen:

- Het hoofdrapport met daarin 7 overstijgende conclusies over de stand van zaken bij de Brabantse Recreatieparken.
- Een procesadvies met daarin een advies over de drie kernopgaven om de vitaliteit van de sector te versterken.

2. De uitkomsten van het onderzoek vragen van zowel de branche, de bedrijven, gemeenten en provincie om urgentie, aandacht en inzet.

In het onderzoek worden 7 conclusies getrokken:

1. Met de Efteling/Loonse en Drunense Duinen en de Beekse Bergen heeft Noord-Brabant twee sterke A-locaties. Overige (niet-stedelijke) delen van de provincie, hebben ondanks aanwezigheid van een natuurlijke omgeving, (nog) geen grote toeristische aantrekkingskracht. Deze zijn vanuit het oogpunt van de toerist in beperkte mate of onvoldoende onderscheidend.
2. Mede daardoor zijn goed ondernemerschap en een onderscheidend concept cruciaal.
3. De druk vanuit huisvestingsmarkten is enorm. Parken worden 'bestookt' met vragen over huisvesting van met name spoedzoekers en arbeidsmigranten.
4. Noord-Brabantse recreatieondernemers hebben een pragmatische houding en 'doppen hun eigen boontjes'.

5. Bij enkele parken zijn er vermoedens van ondermijnende activiteiten.
6. De uitbreidingsbehoefte is groot. Deze is niet altijd gericht op de toeristisch-recreatieve doelgroep.
7. Tot slot, ligt afglijden bij niets doen op de loer. Op de lange termijn loopt 50% van het aanbod gevaar. Dit kan leiden tot imagoschade van het hele toeristische product van Brabant.

Om de vitaliteit van de sector in Brabant te borgen en te versterken verdienen drie kernopgaven volgens ZKA Leisure Consultants aandacht:

1) Er zorg voor dragen dat nieuw aanbod nu en in de toekomst vitaal is.
2) Kwaliteit van het bestaande aanbod behouden of versterken. Dit door in te zetten op innovatie en door duidelijke ruimtelijke keuzes te maken.
3) Niet-vitaal aanbod nieuwe waarde geven, al dan niet in de recreatie.

De drie kernopgaven vragen om integraliteit en om inzet van zowel ondernemers, brancheorganisaties, gemeenten en provincie. Ieder vanuit zijn of haar eigen rol en verantwoordelijkheid. Het advies van ZKA Leisure Consultants om in te zetten op deze drie kernopgaven zullen wij als provincie meenemen in de uitwerking van nieuw beleid. Vooral die laatste opgave gaan we actief bespreken op de regionale ruimtelijke overleggen. Saneren, slopen en afwaarderen is ook een antwoord op de opgave om zo ruimte te maken voor meer kwaliteit.

Waar ondernemers en branche verantwoordelijkheid moeten nemen en gemeenten in veel gevallen een faciliterende en ondersteunende rol kunnen spelen, kan de provincie ook haar ondersteuning bieden.

Ad2. De voortgang van de vervolgaanpak 'naar een weerbare overheid in het buitengebied' op het gebied van recreatieparken in Noord-Brabant

3. Het onderzoek toont aan dat de ingezette weg voor de integrale aanpak van ondermijning en specifiek voor het buitengebied loont.

Deze aanpak loopt grofweg langs drie actielijnen:
a. kracht van partners: samenwerken als één overheid
Aan de basis staat de één overheidsgedachte. Het openbaar bestuur wil als één blok samenwerken en optreden. De provincie is de afgelopen maanden actief met gemeenten aan de slag gegaan in diverse projecten en samenwerkingsverbanden (leegstand buitengebied, recreatieparken).
b. weerbaarheid en integriteit: gericht op vergroten van bewustwording
We kunnen pas een weerbare overheid zijn als we ons bewust zijn van de aanwezigheid en verschijningsvormen van ondermijnende criminaliteit. Dat geldt ook voor onze eigen weerbaarheid. Integriteit van overheidspersoneel vormt daarom een essentieel onderdeel in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het afgelopen jaar zijn voor onze (nieuwe) medewerkers trainingen en bewustwordingsbijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast hebben we een actieve bijdrage geleverd aan diverse informatieavondenavonden voor inwoners

en ondernemers in het buitengebied. Deze avonden vonden plaats op initiatief en verzoek van gemeenten (Alphen-Chaam, Gilze en Rijen, Baarle-Nassau, Dongen, Aalburg, Werkendam, Woudrichem), ook andere partijen zoals het CCV, de politie, Taskforce BZ en RIEC leverden hieraan een bijdrage. De positieve ervaringen en media-aandacht voor deze bijeenkomsten hebben inmiddels bij meerdere gemeenten belangstelling gewekt om soortelijke avonden te organiseren.
c. eigen beleidskracht: hoe we met provinciaal beleid tegendruk kunnen opbouwen tegen ondermijning.
Bij provinciale dossiers zoals Samen Sterk in Brabant, Samen tegen Dumpen, Leegstand, Recreatieparken, Arbeidsmigranten in Brabant en de ondersteuningsmaatregelen voor ondernemers in het buitengebied (bijvoorbeeld Staldering) trekken we integraal op. Dat wil zeggen dat er altijd een link is met de aanpak van ondermijning om zodoende meer tegendruk te kunnen creëren. Voorbeelden hierbij zijn onze betrokkenheid bij casuïstiek als Fort Oranje en Hermenzeil. We delen verder kennis en stemmen af met provincies als Gelderland, Limburg en Zeeland om samen sterker te staan in de aanpak van ondermijnende criminaliteit in het buitengebied.

4. Het Vitaliteitsonderzoek verblijfsrecreatie Noord-Brabant past in een groter geheel (landelijk).

Op veel plekken in Nederland wordt gewerkt aan het oplossen van vraagstukken op en rond vakantieparken. Hierbij gaat het om het aanpakken van omvangrijke problemen op één park, zoals Fort Oranje in Zundert, maar ook om het vanuit een regionaal of provinciaal perspectief aanpakken van de complexe en meervoudige problematiek zoals bijvoorbeeld op de Veluwe (500 parken) en in Drenthe (ruim 200 parken). Ook de Commissarissen van de Koning, in hun rol als Rijksheer, hebben aandacht voor deze problematiek, bijvoorbeeld waar het gaat om de aanpak van ondermijning.
De afgelopen jaren is er veel onderzoek gedaan en zijn al meerdere instrumenten en aanpakken ontwikkeld die kunnen bijdragen aan het oplossen van de vraagstukken. Gemeenten en provincies nemen hierbij hun verantwoordelijkheid en werken hierbij steeds nauwer samen op meerdere terreinen. Ook met het Rijk zijn steeds intensievere contacten om samen op te trekken bij de aanpak van de vaak hardnekkige problematiek. Dit heeft geleid tot afspraken in het Interbestuurlijk Programma (IBP)[1]. Een interbestuurlijke stuurgroep werkt, onder leiding van het ministerie van BZK, aan een Actie-agenda aanpak vakantieparken. In vier themawerkgroepen (Economie, Ruimte, Wonen/Sociaal, Veiligheid/Ondermijning) zijn experts betrokken van gemeenten, provincies, departementen, kennisinstellingen en Recron. Ook de provincie Noord-Brabant is in de werkgroepen en de stuurgroep zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordigd.
De gezamenlijke Actie-agenda wordt 29 november 2018 tijdens een bestuurlijke Vakantieparkentop gepresenteerd op de Veluwe, waarbij ook de minister van BZK aanwezig zal zijn. De aanpak is gericht op een veilige toeristisch-recreatieve sector met bonafide ondernemers en vakantieparken die vrij zijn van overlast, criminaliteit en andere ondermijnende activiteiten.

[1] IBP d.d. 14 februari 2018, blz. 15 (toekomstbestendig wonen) en blz. 51 (gebiedsgerichte aanpak ondermijning)

Het Ministerie van BZK heeft aan de provincie Noord-Brabant subsidie toegekend voor 2019 (50.000 euro) en 2020 (50.000 euro) om een impuls te geven aan de samenwerking tussen overheden in de aanpak recreatieparken. We werken aan een projectvoorstel (samen met gemeenten en het RIEC) om te kijken hoe we deze subsidie zo maximaal mogelijk effectief kunnen inzetten in een projectvorm.

Consequenties

1. Als provincie zetten we ons samen met onze partners (branche, bedrijven, gemeenten) in voor vitale, duurzame recreatieparken.
Dit vereist intern een integrale benadering. Vanuit Ruimte (planbegeleiding, wonen, arbeidsmigranten), Vrijetijdseconomie (kwaliteit verblijfsrecreatie), Sociale Veerkracht (kwetsbare groepen) en Kabinet (aanpak ondermijning, handhaving door gemeenten). Voor 2019 zal binnen de bestaande middelen aandacht blijven voor het aanjagen, coördineren en stimuleren, zowel intern als extern, van integrale aanpak voor vitale, duurzame recreatieparken. Inzet na 2019 hangt af van het nieuwe bestuursakkoord.

Europese en internationale zaken

Er is geen sprake van een raakvlak met Europees of (ander) internationaal beleid.

Communicatie

Wij brengen het onderzoeksrapport actief onder de aandacht van relevante partners, waaronder de Brabantse gemeenten (via de Ontwikkeldagen/Regionale Ruimtelijke Overleggen), het Rijk, RIEC, Taskforce Brabant Zeeland, VBG, branche en VisitBrabant).

Vervolg

Wij informeren uw Staten op gezette tijden over de ontwikkelingen in de aanpak van ondermijning in het buitengebied.

Bijlagen

Vitaliteitsonderzoek verblijfsrecreatie Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Datum
23 oktober 2018
Documentnummer

de voorzitter, de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer P. van Beek, (073) 681 2557, pvbeek@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer drs. J.H.M. Spoorendonk, (06) 29266040, jspoorendonk@brabant.nl.